Militārā mantojuma tūrisma projekts uzsākts ar partneru tikšanos tiešsaistē

Latvija un Igaunija reiz nokļuvušas vienos ģeopolitiskos procesos – abas valstis dibinātas uz Pirmā pasaules kara fona un pieredzējušas okupācijas varu maiņas Otrā pasaules kara laikā. Gan Latvijā, gan Igaunijā izveidojās mežabrāļu kustība, pretojoties padomju okupācijai. Abu valstu neatkarība tika atjaunota līdz ar Padomju Savienības sabrukumu. „Lauku ceļotājs" kopā ar 23 partneriem Latvijā un Igaunijā uzsāk kopīgu projektu, lai pēdējo simts gadu vēstures liecības ietērptu kopīgā **militārā mantojuma tūrisma produktā.**

Šī gada aprīlī abu valstu projekta partneri tikās tiešsaistē, lai uzsāktu tuvāko darbu plānošanu.

Kā taps militārā mantojuma tūrisma produkts

Sadarbojoties ar vēstures speciālistiem, projektā ir paredzēts ietvert vienotā tūrisma produktā 150-170 militārā mantojuma objektus Latvijā un Igaunijā. Muzeji, kolekcijas, kauju vietas, militārās būves, un citi objekti uzlabos savas ekspozīcijas, lai varētu piedāvāt interesantu un mūsdienīgu tūrisma pieredzi. 36 objektos projektā paredzētas investīcijas, Piemēram, nocietinājumi, krasta apsardzes baterijas, kas iepriekš nebija pieejami apmeklējumiem, tiks labiekārtoti un iepazīstinās ar militārā mantojuma stāstiem.

> Vēsturi interpretēt tūrisma produktā palīdzēs projekta partneri - Igaunijas Kara vēstures muzejs,

> Hījumā militārās vēstures biedrība un vairāki muzeji. Latvijas pusē sadarbosimies ar Latvijas Okupācijas muzeja speciālistiem. Attiecīgi Igaunijas Kara muzejs un Latvijas Okupācijas muzejs būs kā Latvijas un Igaunijas vēsturiskās neatkarības ceļojuma „vārti", kur apmeklētāji varēs iegūt informāciju ceļojuma plānošanai.

Kopīgais militārā mantojuma tūrisma produkts aptvers četrus laika posmus

Daži piemēri, kas tos raksturos projektā:

Valstu neatkarības iegūšana, Brīvības cīņas un 1. Pasaules karš (1914. – 1920.). Gan Latvija, gan Igaunija neatkarību ieguva, izmantojot izdevību, ko radīja 1. Pasaules karš. Latvieši un igauņi tika iesaistīti slaktiņos pretējo pušu armijās, igaunis cīnījās pret igauni, bet latvietis - pret latvieti. Lielvaras? kā bandiniekus uz sava šaha galdiņa izvietoja veselas tautas un valstis. Daudzās brīnišķīgās vietās tika izvietotas militāras iekārtas un būves, un vēl pēc simts gadiem zemē atrodas nāvējoša munīcija. Viena no spilgtākajām šī laika liecībām - **bruņuvilciens „Vabadus",** kas vēl pagājušajā gadā Cēsu kauju gadadienā viesojās Latvijā, projekta ietvaros tiks uzstādīts kā patstāvīga ekspozīcija Igaunijas Kara muzejā Tallinā. Savukārt, **Ieriķos Cēsu kauju sākumu** varēs skatīt ar īpašu aprīkojumu **papildinātās realitātes versijā**.

2. Pasaules karš (1939. – 1945.). 2. Pasaules karā Padomju Savienības un Vācijas pasaules iekarošanas plāni tika apstiprināti ar Molotova-Ribentropa paktu, un mēs nonācām padomju okupācijas rokās ar tam sekojošajām slepkavībām un deportācijām. Tāpēc nav pārsteidzoši, ka vācieši 1941. gadā tika sveikti kā atbrīvotāji Baltijā. Arī šajā karā latvieši un igauņi nēsāja dažādu pretinieku formas tērpus, gāja bojā cilvēki, tika iznīcinātas ēkas un pilsētas. Par 2. Pasaules kara beigām stāstīs vēsturiskais **Muitas nams Ezerē**, kur 1945. gada 8. maijā tika parakstīts Kurzemes vācu armijas kapitulācijas akts. Savukārt, Ventspilī tiks veikts viens no lielākajiem objekta uzlabojumiem: tiks atjaunots un tūristiem pievilcīgā apskates objektā pārvērsts **46. krasta aizsardzības baterijas uguns koriģēšanas tornis.** Igaunijā **Sāremā muzejs atjaunos antīku kara laika kravas auto GAZ-MM**, procesu filmējot un izmantojot kā daļu no ekspozīcijas, bet Igaunijas nacionālā mantojuma pārvalde izpētīs vairāku **mīnu kuģu vrakus**, lai izveidotu 3D modeļus izvietošanai muzeja ekspozīcijā.

> *Nacionālo partizānu kustība (*1944 – ~1957). 2. Pasaules kara beigās padomju okupācijas režīms atgriezās. Daudzi vīri devās mežā un turpināja pretoties sarkanajai varai. Diemžēl spēku samērs acīmredzami bija par labu okupantiem un „mežabrāļi" pamazām izzuda**. Sāremā militārās vēstures muzejā tiks izveidots mežabrāļu bunkurs**, kas dienā būs apskatāms kā ekspozīcija, bet naktī kalpos arī kā tūristu naktsmītne.

Padomju laiks un neatkarības atjaunošana (1945. – 1990.). 45 gadu aukstā kara laikā Baltija atradās uz pretējo pušu robežas. Šeit tika izvietoti lieli armijas spēki, uzbūvētas lidostas, militārās ostas un raķešu bāzes. 20. gadsimta septiņdesmitajos gados Igaunijā un Latvijā atradās tik daudz kodolieroču, ka ar tiem varētu dzīvību noslaucīt no zemes virsas. Tajā pašā laikā šeit izvietotās padomju karabāzes bija rietumu valstu kodolieroču mērķis. Cilvēkus no pārējās pasaules atdalīja dzelzs priekškars, un sovjetizācija uzņēma apgriezienus. Aukstais karš beidzās ar Padomju Savienības

sabrukumu. Kārtējo reizi mūsu tautas varēja pavērst vēsturi savā labā un atjaunot neatkarību. Šo laiku slepenības un spriedzes gaisotni ļaus pieredzēt dažādi uzlabojumi, ko savā ekspozīcijā **veiks Padomju Slepenais bunkurs Līgatnē. Sātse muzejs Igaunijā** izveidos ekspozīciju ar stāstiem par **robežsardzi un robežpārkāpējiem.**

Sekojiet projekta norisei

20. gadsimta kari mums atstājuši militāros objektus, kara pēdas ir gan uz zemes, gan zem ūdens. Tautas atmiņā ir neskaitāmi stāsti un atmiņas par šiem briesmīgajiem laikiem. Mūsu kopīgais projekts vēlas dot savu ieguldījumu vēsturiskās atmiņas saglabāšanā. Tūrisma produktu veidosim, apsekojot objektus, vācot vēsturiskos faktus, foto liecības un stāstus. Izdosim militārā mantojuma tūrisma brošūru ar karti un ceļvedi apmeklējumu plānošanai. Visa informācija būs pieejama šobrīd topošajā tiešsaistes platformā **militaryheritagetourism.info**. Ceļotājiem tiks piedāvāti arī 10 ceļojumu maršruti. Esam sākuši apzināt un aicinām iesaistīties potenciālos militārā mantojuma tūrisma produkta dalībniekus – tai skaitā arī nelielu privātu kolekciju īpašniekus vai lauku tūrisma uzņēmējus, kuru apkaimē vai īpašumā ir ar Latvijas neatkarības notikumiem saistītas vietas un to liecības.

Projekta īstenošanas laiks: 01.01.2020. – 31.12.2022. Sekojiet aktualitātēm: https://www.celotajs.lv/lv/project/24.

Asnāte Ziemele,

Latvijas Lauku tūrisma asociācijas “Lauku ceļotājs” prezidente

+371 29285756

Projektu līdzfinansē Eiropas Savienība (ERAF Interreg Estonia-Latvia).
Šī informācija atspoguļo autora viedokli. Programmas vadošā iestāde neatbild par tajā ietvertās informācijas iespējamo izmantošanu.